

C M R U

วารสารวิจัย
ราชภัฏเชียงใหม่

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

ประจำปี 13 ฉบับที่ 2 เมษายน - กันยายน 2555

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

ประจำปีี่ 13 ฉบับที่ 2 เมษายน - กันยายน 2555

ISSN 1513-8410

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้ทรงคุณวุฒิที่กลั่นกรองผลงานทางวิชาการวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปีที่ 13 ฉบับที่ 2

รศ.ดร.ธเนศ

ศรีวิชัยลำพันธ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รศ.จักรภพ

วงศ์ละคร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อ.ดร.กรรณิกา

เจิมเทียนชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รศ.ดร.วรรณวดี

มัลล้าพอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รศ.ดร.ประพันธ์

ธรรมไชย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รศ.สนิท

สัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผศ.ดร.ปทุมรัศมี

นาคนิศฐา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผศ.ดร.ชวิศ

จิตรวิจารณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผศ.สงวนศรี

วรรณสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อ.ดร.จิตติมา

กัตัญญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บรรณาธิการ

ผศ.มนตรี

ศิริจันทร์ชื่น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

อ.ดร.จิตติมา

กัตัญญ

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผศ.วิไลลักษณ์

กิตินุตร

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ผศ.ดร.นครินทร์

พริบไหว

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการ

น.ส.ศิริพร

ริพล

รักษาการหัวหน้าสำนักงานสถาบันวิจัยและพัฒนา

น.ส.ณัฐชยาน์

สมาเกตู

นักวิจัย

น.ส.กรทอง

ลีสุวรรณ์

นักวิจัย

นายปรัชญา

ไชยวงศ์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์

น.ส.กรรณิกา

ชาซง

นักวิชาการเงินและพัสดุ

นางพิมพ์พรณ

สุญ โญ

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

นายชัชวาลุช

สุวรรณ์คำ

เจ้าหน้าที่ธุรการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถ. โขตนา ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์/โทรสาร 0-5388-5950

ข้อความหรือข้อคิดเห็นในวารสารนี้เป็นของผู้เขียนมิใช่ความรับผิดชอบของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คำนำ

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่เป็นวารสารทางวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ความรู้ งานวิจัย งานวิชาการและงานวิทยานิพนธ์ของคณาจารย์ บุคลากร นักศึกษาของ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และสถาบันการศึกษาอื่นๆ ตลอดจนนักวิจัยทั่วไป มีการพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ประจำเดือนตุลาคม-เดือนมีนาคม และเดือนเมษายน-เดือนกันยายน) ดำเนินการเผยแพร่โดยจัดส่งให้สถาบันอุดมศึกษาทุกสถาบัน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานการอุดมศึกษา และหน่วยงานวิจัยต่างๆ การตีพิมพ์ต้นฉบับที่เสนอขอลงตีพิมพ์จะต้องไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อนหรือไม่อยู่ระหว่างเสนอขอลงตีพิมพ์ในวารสารอื่น และต้องผ่านการประเมินกลั่นกรองให้เห็น และตรวจแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้รับการตีพิมพ์ในวารสารนี้ถือเป็นสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ การนำต้นฉบับไปตีพิมพ์ใหม่ต้องได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่และเจ้าของต้นฉบับก่อน ผลการวิจัยและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความต่างๆ เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความ ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

ในฉบับนี้เป็นปีที่ 13 ฉบับที่ 2 เวลาการดำเนินการอยู่ในช่วงเดือนเมษายน-กันยายน 2555 วารสารฉบับนี้ได้นำเสนอบทความวิจัย 13 เรื่อง มีความเด่น 3 ด้าน คือ บทความเรื่องที่ 1-7 มีความเด่นด้านการพัฒนาการเรียนการสอน บทความเรื่องที่ 8-10 มีความเด่นด้านนวัตกรรมการทำสื่อ และบทความเรื่องที่ 11-13 มีความเด่นในด้านการวิจัยพัฒนาท้องถิ่น

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่ส่งบทความวิจัยมาลงในวารสาร และหวังว่าบทความดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในแวดวงวิชาการที่เกี่ยวข้องต่อไป

บรรณาธิการ
วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

สารบัญ

การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่	1
รศ.ดร.เกตุมณี มากมี	
ผลการใช้ชุดการเรียนการสอนจริยธรรมเชิงบูรณาการในรายวิชา การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา	15
รศ.ดร.พรหทัย ตัณจิตานนท์	
การศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ ออดิโอ-อาร์ทิควเลชันโมเดล เพื่อพัฒนาการออกเสียงเสียดแทรกในกลุ่มนักศึกษาไทย	35
อ.อัมพวรรณ อิมเอมทรัพย์, อ.ดร.พนิตา กุลศิริสวัสดิ์ และอ.ดร.อัญชลี จันทร์เสม	
องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูง	53
อ.สำเนา หมั่นแจ่ม	
รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	71
อ.จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์	

<p>ปัจจัยที่มีผลต่อการยกเลิกรายวิชาเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2552</p> <p>นางกัญญาภัค เมธีวัฒนากุล และนายราชันย์ จันทร์เที่ยง</p>	89
<p>ผลต่างที่เท่ากันในชุดของลำดับ</p> <p>รศ.ประสิทธิ์ กิจจนศิริ</p>	105
<p>การสร้างสรรค์รูปแบบลักษณะตัวละครการ์ตูนโดยใช้อัตลักษณ์ล้านนา</p> <p>นางสาวระรินทร์ โรจนวัฒนาวุฒิ</p>	115
<p>การพัฒนาสารคดีวิถีทัศน์สะท้อนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของแรงงาน ชนเผ่าลาหู่ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่</p> <p>นายธนพันธ์ ไชยแก้ว</p>	131
<p>สื่อสารคดี เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ</p> <p>นางสาวธีรยา ชมพुरาษฎร์</p>	145
<p>การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาธุรกิจชุมชนในผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ กรณีศึกษา: กลุ่มผ้าฝ้ายทอมือบ้านดอนหลวง ตำบลแม่แรง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน</p> <p>ผศ.มานพ ชุ่มอ่อน</p>	155
<p>การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคในพื้นที่ลุ่มน้ำยม จังหวัดแม่ฮ่องสอน</p> <p>อ.สุรศักดิ์ นุ่มมีศรี และคณะ</p>	169
<p>การศึกษาสถานะการดำเนินงานของเมืองน่าอยู่ เทศบาลตำบลแมริม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่</p> <p>นายชูเชิด ปวนปินตา</p>	185

**การพัฒนาสารคดีวิดิทัศน์สะท้อนสภาพสังคมและวิถีชีวิต
ของแรงงานชนเผ่าลาหู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่**

**Development of a Video Documentary Reflecting Society and the
Way of Life of Lahu Labourers in Ampher Meuang Chiang Mai**

นายธนพันธ์ ไชยแก้ว

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the social condition and the way of life of Lahu labourers in order to make a good attitude in living in Chiang Mai of Lahu labourers.

This thesis is a quantitative research using a questionnaire created as a tool to collect data from people who watched a video documentary of Lahu labourers living in Patan Sub-district, Chang Pueak District, a total 56 persons. The analysis result was presented with descriptive statistics, frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and presentation of result of hypothesis testing.

The research result revealed that the people watching the video of Lahu labors are Lahu labourers having different attitudes towards coming to live in Chiang Mai; content of the video of Lahu labourers affected the good attitude of Lahu labourers coming to live in Chiang Mai, the audience getting knowledge from the non-fiction; the presentation pattern with moderator having tactic of story opening, storytelling, language using, original soundtrack song, soundtrack, sequence of shot technique, technique from computer graphics; The time of presentation affected the good attitude to living in Chiang Mai; The audience are able to take advantage of the presentation pattern of the non-fiction to be a guideline for their living; Most of the audience had opinion that the non-fiction of Lahu labors can help to make understanding, give knowledge, and make a good attitude for the Lahu labourers about living in Chiang Mai and would be useful for one studying or interested in the matter of Lahu labourers.

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความสำคัญในการลงทุนด้านอุตสาหกรรม การค้า และการบริการ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านแล้วนับว่าไทยมีอัตราการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับสูง ในขณะที่ไทยดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม แต่ประเทศอื่นๆ ได้แก่ ลาว เขมร พม่า กลับดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม ทำให้ประสบปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยมีรัฐบาลควบคุมการดำเนินกิจกรรมแทบทุกด้านของประเทศ ในส่วนของประเทศพม่า ตั้งแต่ พ.ศ.2505 นำโดยนายพล เนวิน ได้ดำเนินนโยบายปิดประเทศ โดยการไม่คบค้ากับต่างประเทศ สถาปนาระบบการปกครองแบบเผด็จการ ยกเลิกระบบพรรคการเมือง และปราบปรามองค์กรต่างๆ ที่ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2526)

จากลักษณะภูมิประเทศของไทยซึ่งมีพรมแดนติดต่อกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางบกและทางทะเล และส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าเขาแทบทั้งสิ้น จึงทำให้ง่ายต่อการข้ามไปมา โดยเฉพาะชายแดนทางภาคเหนือของไทยซึ่งติดกับประเทศพม่า ทำให้การลักลอบข้ามแดนของแรงงานต่างชาตินั้นเป็นไปได้ง่าย การลักลอบผ่านเขตแดนเข้ามาบริเวณภาคเหนือของประเทศไทยโดยไม่ผ่านช่องทางที่ทางการอนุญาต จึงเป็นการยากที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยจะดูแลเขตเส้นแดนได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จึงปรากฏว่ามีคนสัญชาติอื่น และเขาเผ่าต่างๆ ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก สำหรับกลุ่มคนที่เข้ามายังประเทศไทยดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน เช่น ต้องการหารายได้ด้วยการหางานทำ ขนส่งยาเสพติด เป็นนายหน้าค้าแรงงาน ลักลอบขนอาวุธ ขยายบริการทางเพศ และต้องการหลบหนีหนีภัยทางการเมืองจากการตามกวาดล้างของฝ่ายรัฐบาลพม่า เป็นต้น

จากการศึกษาของ เถลิงศักดิ์ แห่งมงาม เรื่อง “ปัญหาแรงงานต่างชาติ: ศึกษากรณีกะเหรี่ยงหลบหนีเข้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดตาก” (2535: 3-4) และเชิดชาย ม่วงมงคล เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า: กรณีศึกษาอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน” (2537) ได้สรุปปัจจัยสนับสนุนให้มีการลักลอบเข้ามาทำงานของแรงงานพม่า ได้แก่

1. ความต้องการแรงงาน ปัญหาแรงงานพม่าขณะนี้รายได้ต่ำ คนว่างงานจำนวนมาก จึงพากันมาหางานทำในเขตประเทศไทย
2. สภาพเศรษฐกิจที่ดีของสังคมไทย เทียบกับประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ประเทศไทยมีความเป็นอยู่สบายกว่า
3. ความอ่อนปรนของรัฐบาลไทย จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าประเทศไทยไม่เคยมีนโยบายใช้กำลังเข้าสกัดกั้นหรือผลักดันผู้อพยพอย่างรุนแรง แต่หลังจากที่มีผู้อพยพเข้าประเทศจำนวนมากขึ้น ทางรัฐบาลไทยจึงได้มีนโยบายสกัดกั้นและผลักดันผู้อพยพพลัดถิ่นเกิดขึ้นในสมัยปัจจุบัน
4. ความโอบอ้อมอารีของคนไทย เป็นลักษณะประจำชาติของคนไทย ความเมตตาปรานีให้การต้อนรับต่อคนต่างชาติต่างภาษาโดยไม่รังเกียจเคียดจันท์
5. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากเอกสารงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้สรุปมานี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาในประเทศไทยเพื่อมาหางานทำนั่นเอง ซึ่งปัญหาที่เกิดจากผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายที่เป็นคนต่างด้าวนั้น พบว่ามีมานานแล้วและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามแก้ไขปัญหามาอยู่ตลอดเวลาแต่ก็ยังปรากฏว่ามีการลักลอบข้ามชายแดนอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการเดินทางเข้าออกระหว่างสองประเทศระหว่างแนวชายแดนค่อนข้างสะดวก ด้วยมีสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านเองนั้นมีการสร้างงานน้อย เนื่องจากมีเศรษฐกิจตกต่ำ หากเปรียบเทียบกับประเทศไทย มีความรู้สึกรู้สีกว่าค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์ดี จึงหาหนทางที่จะเข้ามายังประเทศไทย (วีระวุฒิ เนียมน้อย, 2537: 2)

ดังนั้น ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง รวมไปถึงวิถีชีวิต ประเพณี ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิต ซึ่งก่อให้เกิดปัจจัยแวดล้อมที่มีส่วนในการผลักดันและดึงดูดให้กลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้ามายังภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยเฉพาะในเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้เมืองเชียงใหม่เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญที่สุด และก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพรวมของเมืองเชียงใหม่มากขึ้น เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาการค้าประเวณี การก่ออาชญากรรม ปัญหาผู้อพยพ โดยเฉพาะแรงงาน ซึ่งมีหลายชนชาติ เช่น ไทลื้อ ไทยอง ไทใหญ่ และชาวเขาเผ่ามูเซอ ที่เข้ามาขายแรงงาน เนื่องจากปัจจัยดึงดูดด้านความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากของเมืองเชียงใหม่ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะชาวเขาเผ่ามูเซอ ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสนใจกับชาวมูเซอที่มีการเพิ่มขึ้นในเมืองเชียงใหม่ โดยชาวมูเซอเป็นชาวเขาเผ่าหนึ่งในประเทศไทย แบ่งย่อยได้เป็น 23 กลุ่ม เช่น ชาวมูเซอดำ ชาวมูเซอแดง ชาวมูเซอดำเบเล ชาวมูเซอเหลืองบาเกียว ชาวมูเซอลาบา ชาวมูเซอเหลืองบ้านลาน และชาวมูเซอกุเลา เป็นต้น ภาษาที่ใช้พูดคือภาษามูเซอที่แตกต่างไปในแต่ละเผ่าย่อย การเรียกชื่อ ชาวจีนเรียกมูเซอว่า ล่อเฮ หรือ ยิวล่อ ชาวไทยลื้อ เรียก ข่าละอะ ชาวไทยใหญ่และไทยจีน เรียก มูเซอ แปลว่า นายพราน ชาวมูเซอเรียก ตัวเองว่า ลาฮู แปลว่า คน โดยในประเทศไทย ชาวมูเซอส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดตาก จากปัญหาการว่างงานของแรงงานต่างด้าวทำให้ต้องอพยพเข้ามาหางานทำในเมืองเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ประกอบการและชาวเชียงใหม่เกิดทัศนคติในด้านลบต่อแรงงานต่างด้าว ซึ่งรวมไปถึงชนเผ่ามูเซอที่เข้ามาหางานทำในเมืองเชียงใหม่ จากจุดประสงค์ในการเข้ามาหางานทำในเมืองเชียงใหม่ของชนเผ่ามูเซอเนื่องจากต้องการหาเงินเพื่อเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ไม่ได้สนใจที่จะมาอยู่อาศัยแบบถาวร หรือมาช่วยในการพัฒนาเมืองเชียงใหม่ และจากสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ซึ่งรวมไปถึงแรงงานชนเผ่ามูเซอด้วย ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาว่า เนื่องจากการแก้ปัญหาจากผู้ประกอบการแล้วยังต้องสร้างทัศนคติใหม่ให้กับชนเผ่ามูเซอที่เข้ามาอาศัยในเมืองเชียงใหม่ให้มีความรักในแผ่นดินที่เข้ามาอาศัยอยู่ด้วย

จากภาพการณ์ที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพสังคมและวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาฮู โดยใช้สื่อสารคดี ซึ่งมีศักยภาพเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศ ลักษณะของสื่อสามารถสร้างภาพให้เข้าใจเรื่องราวอย่างชัดเจน อาศัยภาพเป็นหลักในการนำเสนอ โดยใช้เสียงและแสงเป็นส่วนเสริม ซึ่งภาพที่นำเสนอ นั้น ได้แก่ การแสดงท่าทาง สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือข้อความ รวมถึงการใช้ภาษาเฉพาะของสื่อสารคดีซึ่งมีความแตกต่างจากระบบภาษา ส่วนเสียง ได้แก่ เสียงบรรยาย เสียงสนทนา เสียงดนตรี เสียงประกอบ ซึ่งเสียงจะเป็นส่วนเสริมในรายละเอียดที่ภาพไม่สามารถจะสื่อได้ เช่น เสียงนำเสนอเพื่อการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศ และอารมณ์ ซึ่งการนำเสนอด้วยสื่อสารคดีนี้จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร โดยที่ผู้ชมไม่ต้องใช้ความพยายามในการติดตามรับรู้เนื้อหามากนัก สื่อสารคดีจึงสามารถนำมาใช้กับผู้รับสารทุกเพศ ทุกวัย ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคม และวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาหู่ และปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีในการมาอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ของแรงงานต่างด้าวชนเผ่าลาหู่
2. เพื่อผลิตสื่อสารคดีสะท้อนสภาพสังคม และวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาหู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สารคดีวีดิทัศน์ เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ 1 เรื่อง ความยาว 30 นาที
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของแรงงานหลังรับชมสื่อสารคดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ด้านประชากร ได้แก่ ผู้ชมประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านผลิตสื่อเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบลักษณะสื่อสารคดี
2. ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการตรวจสอบสื่อสารคดีแรงงานชนเผ่าลาหู่ จำนวน 5 คน
3. แรงงานชนเผ่ามูเซอจากประชากรทั้งหมดที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ รวม 35,361 คน โดยมีแรงงานชนเผ่ามูเซอที่ทำงานอยู่ในอำเภอเมือง จำนวน 1,577 คน (ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 13 จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2552) คัดเลือกจากประชากรทั้งหมดเหลือ จำนวน 56 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สารคดีวีดิทัศน์ เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่
2. แบบประเมินประสิทธิภาพของสารคดี
3. แบบประเมินความพึงพอใจของสารคดี
4. แบบประเมินประสิทธิผลของแรงงานชนเผ่าลาหู่

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1

ทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการศึกษาบริบทของแรงงานชนเผ่ามูเซอจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และใช้วิธีสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ที่กับประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลช้างเผือก และตำบลป่าตัน รวมทั้งศึกษาข้อมูลเชิงลึกจากหน่วยงานเกี่ยวข้องที่รับผิดชอบ

การดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่ ได้ทำการสุ่มพื้นที่ที่สามารถเห็นสภาพปัญหาของแรงงานชนเผ่ามูเซอได้อย่างชัดเจน เป็นการสุ่มพื้นที่แบบเจาะจง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ แหล่งที่พักอาศัยของแรงงานชนเผ่ามูเซอ และพื้นที่แหล่งทำงานทำของแรงงานชนเผ่ามูเซอ

1. แหล่งที่พักอาศัยของแรงงานชนเผ่ามูเซอ ได้สุ่มพื้นที่ชุมชน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นแหล่งที่แรงงานชนเผ่ามูเซอที่มาอาศัยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มาพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

2. พื้นที่แหล่งทำงานทำของแรงงานชนเผ่ามูเซอ บริเวณเขตถนนอัญญาธร ตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นแหล่งที่แรงงานชนเผ่ามูเซอนิยมมารวมกลุ่มเพื่อทำงานทำ

ขั้นตอนที่ 2

ทำการศึกษาในเรื่องของสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย เว็บไซต์ และเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขุม (ด้านความเป็นมาและประวัติศาสตร์) เป็นการศึกษาข้อมูลด้านเอกสาร โดยศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของแรงงานชนเผ่ามูเซอ งานเอกสารของหน่วยงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกได้ดังนี้

1. สื่อสารคดี ผู้วิจัยได้ผลิตสื่อออกมา 1 ชุด ความยาว 30 นาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแรงงานชนเผ่าลาหู่ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

1.2 การแจกจ่ายข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมากำหนดเป็นเนื้อเรื่องของสื่อสารคดี โดยในภาพรวมกล่าวถึง ความเป็นมา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ปัญหา แนวทางในการแก้ไข

1.3 การสร้างบทดำเนินเรื่อง ผู้วิจัยแยกเนื้อเรื่องออกเป็นตอน ทำการเขียนบทภาพ บทบรรยาย จากนั้นผู้วิจัยได้เชิญที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องในรูปแบบ เนื้อหา และภาษา

1.4 การถ่ายทำและตัดต่อ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม Final Cut Pro ในการตัดต่อ ส่วนภาพนิ่งที่นำมาใช้กับสื่อใช้โปรแกรม Adobe Photoshop CS5 ในการตกแต่งภาพ ส่วนของเสียงที่ใช้ในสื่อทั้งเสียงบรรยายและเสียงประกอบใช้โปรแกรม Sound forge จากนั้นผู้วิจัยได้เชิญที่ปรึกษางานวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องในรูปแบบ เนื้อหา ภาษา การลำดับภาพ เสียงประกอบ เสียงบรรยาย

1.5 ขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยนำสื่อเข้าสู่กระบวนการประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2. แบบประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

2.1 วิเคราะห์เนื้อหา ศึกษาทฤษฎีหลักการออกแบบและการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารและตำราต่างๆ เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบประเมิน และแบบทดสอบโดยแบบประเมินประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา และส่วนแบบประเมินประสิทธิผล ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 ยกร่างข้อคำถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สำหรับประเมินประสิทธิภาพและประเมินความพึงพอใจ ส่วนแบบประเมินประสิทธิผลนั้น ให้เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 5 ตัวเลือก ตามที่รูปแบบกำหนดไว้

2.3 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ โดยนำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง โดยใช้แบบประเมินซึ่งเป็นเทคนิคของแสมฟิลและเวสไท จากนั้นนำแบบประเมินที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขให้มีเหมาะสมกับรูปแบบและเนื้อหายิ่งขึ้น แบบประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ (I.O.C.) แล้วจึงนำไปใช้เป็นแบบในการประเมินการวิจัยแบ่งตามวัตถุประสงค์คือ

2.3.1 แบบประเมินประสิทธิภาพ นำไปใช้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่

2.3.2 แบบประเมินประสิทธิผล นำไปใช้กับกลุ่มทดลอง แรงงานชนเผ่าลาหู่ จำนวน 56 คน

2.3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ นำไปใช้กับแรงงานชนเผ่ามูเซอ ตำบล ช้างเผือก และตำบลป่าตัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 56 คน

2.4 ทดสอบกับกลุ่มทดลอง โดยนำแบบประเมินประสิทธิผล (แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่) ที่ปรับปรุงแก้ไขมาทดสอบกับกลุ่มทดลองจำนวน 56 คน

2.4.1 หาค่าความยากง่าย ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์รายข้อ

2.4.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2.4.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร คูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2. ทำการทดลองโดยเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อประเมินค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง แรงงานชนเผ่าลาหู่ นำสื่อสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ ที่ผ่านการประเมินมาเปิดให้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยแรงงานต่างด้าวชนเผ่ามูเซอ จำนวน 56 คน

3. สังเกตพฤติกรรมในการรับชมสารคดีของกลุ่มตัวอย่าง
4. ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพของ สื่อสารคดี ภายหลังการรับชมเสร็จสิ้น โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนของภาพ ส่วนของเสียงบรรยาย ส่วนของเสียงประกอบ และภาพรวมของสารคดี
5. ให้แรงงานต่างด้าวกลุ่มตัวอย่างประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสารคดี ภายหลังการรับชมเสร็จสิ้น โดยแบบประเมินแบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการนำเสนอสารคดี ด้านรูปแบบของสื่อ ด้านเนื้อหา ด้านเทคนิคและวิธีการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. การประเมินประสิทธิภาพและการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ โดยสูตรการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การวัดระดับประสิทธิภาพและระดับความพึงพอใจ ใช้ค่าเฉลี่ย หรือมัธยมาเลขคณิต หมายถึง ค่าคะแนน ซึ่งเกิดจากการเอาคะแนนทุกตัวของแต่ละกลุ่มมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนความถี่
3. การประเมินประสิทธิผลสถิติที่ใช้ในการหาดัชนีประสิทธิผลของสื่อสารคดี โดยสูตรที่ใช้ คือ วิธีของกูดแมน เฟรทเซอร์และชไนเคอร์ ในการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index)
4. การจำแนกข้อมูลและระดับประสิทธิผลของกลุ่มตัวอย่างนำมาหาค่าร้อยละตามสูตร

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของสื่อสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ สำหรับแรงงานที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลป่าตัน และตำบลช้างเผือก จากการทดลองกลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน หลังได้รับชมสื่อสารคดีมีทัศนคติต่อนายจ้างที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 69 ถือว่าสื่อมีประสิทธิภาพช่วยให้แรงงานมีทัศนคติที่ดีต่อนายจ้างที่เพิ่มมากขึ้น
2. ประสิทธิผลหลังการรับชมสื่อแรงงานมีความคิดที่จะร่วมกิจกรรมทางสังคมของจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 57 แสดงว่าแรงงานส่วนใหญ่มีความคิดที่จะมีสัมพันธภาพกับคนไทยมากขึ้นตามที่ปรากฏจากแบบสอบถาม
3. ประสิทธิผลหลังจากที่รับชมสื่อสารคดีมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถมีอาชีพที่มั่นคงถาวรขึ้นกว่าปัจจุบัน โดยคิดเป็นร้อยละ 94 ซึ่งอยู่ในระดับที่มากที่สุด

4. ความพึงพอใจหลังจากรับชมสื่อสารคดี เรื่องแรงงานชนเผ่าลาหู่ ทำให้แรงงานส่วนใหญ่ มีความคิดที่จะมาอยู่อาศัยทำงานมั่นคงอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มากขึ้น โดยคิดเป็นร้อยละ 87 นั้น อยู่ในระดับมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ด้านภาพรวมของการผลิตสื่อสารคดีหลังจากแรงงานรับชมมีระดับความพึงพอใจ อยู่ในระดับที่มาก

การอภิปรายผล

จากการผลิตสื่อสารคดีวีดิทัศน์ เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ สำหรับแรงงานที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลป่าตัน และตำบลช้างเผือก สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของสื่อสารคดีเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และแรงงานกลุ่มตัวอย่างที่รับชมสื่อสารคดีมีประสิทธิผลหลังรับชมสื่อสารคดี มีทัศนคติที่ดีขึ้น อยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่สามารถอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. สื่อสารคดีที่ได้ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณา แล้วพบว่า ผู้ชมกลุ่มแรงงาน มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีต่อนายจ้างคนไทยมากขึ้น ซึ่งเป็นผล สืบเนื่องมาจากสื่อสารคดีที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น มีการตรวจสอบความผิดพลาดที่เกิดกับสื่อสารคดี โดยอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหาและเทคนิค และได้นำไปทดสอบ เบื้องต้นชมแบบ 1 ต่อ 1 จำนวน 5 คน เพื่อหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะนำไป ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน ส่งผลให้สื่อสารคดีมีประสิทธิภาพสื่อความหมาย ให้แรงงานเข้าใจเนื้อหาได้เป็นอย่างดี และจากการใช้แรงงานเป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราว และทัศนคติ ทำให้แรงงานที่ชมส่วนใหญ่มีความสนใจในเนื้อหาทำให้เกิดทัศนคติที่ดีขึ้นได้ง่าย โดยนำหลักการ ผลิตสื่อสารคดีมาใช้ในการพัฒนาเพื่อสร้างสื่อที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมต่อการสร้างทัศนคติ แก่แรงงาน และนำแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟิกและมัลติมีเดียเพื่อช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ของสื่อสารคดี สามารถนำเสนอข้อมูลได้ตรงตามรูปแบบของตัวสื่อสารคดี เพื่อสร้างเนื้อเรื่องที่ น่าสนใจ สร้างความพึงพอใจ นำเสนอในรูปแบบที่ช่วยสร้างทัศนคติให้ดีขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎี และ แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงทัศนคติของแรงงาน ว่ากระตุ้นการรับรู้ได้มากเท่าใด และกำหนดมุมมองรูปแบบการนำเสนอจากหลักและทฤษฎีที่กล่าวมาในข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถ พัฒนาสื่อสารคดีที่ใช้สำหรับการถ่ายทอดเรื่องราว และทัศนคติของแรงงาน ได้ดียิ่งขึ้น

2. การหาประสิทธิผลในทัศนคติที่เปลี่ยนไปของแรงงานหลังชมสื่อสารคดี แสดงว่าสื่อ นั้น สามารถทำให้แรงงานมีทัศนคติที่ดีขึ้น จากผลที่ปรากฏได้แสดงให้เห็นว่าผู้ชมมีประสิทธิผล เพราะ การเล่าเรื่องราวของสื่ออย่างเหมาะสม ทำให้เกิดลักษณะความเป็นมิติของตัวละครขึ้น อีกทั้ง ยังสามารถทำให้เกิดคุณค่าและแรงบันดาลใจ ในการพัฒนาตัวเองของแรงงาน ช่วยให้ผู้ชมที่ได้รับชมสื่อสารคดี ใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตเกิดการรับรู้ และตอบสนอง ไปในทางที่ดี แรงงานต่างดาวสามารถที่จะคิดเหตุการณ์ดำเนินชีวิตนอกเหนือจากทัศนคติที่มีอยู่เดิม จากเรื่องราวในสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่

3. แรงงานมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากหลังจากชมสื่อสารคดี ทั้งในเรื่องการสื่อความหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.51 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 และเรื่องความน่าสนใจของสื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.56 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ทั้งนี้เนื่องจากสื่อสารคดีมีการออกแบบที่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้แรงงานมาดำเนินเรื่องราวได้อย่างเหมาะสม สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้ชมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสามารถสร้างอารมณ์ร่วมกับผู้ชมที่เป็นแรงงานด้วยกันได้ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และเสียงประกอบฉากที่เพิ่มความน่าสนใจแก่ผู้ชม ซึ่งทำให้แรงงานมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ดังคำพูดที่ว่า “ภาพยนตร์สามารถดึงดูดความสนใจการรับรู้เข้าใจง่าย เข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย”

จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสื่อสารคดี เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ สำหรับแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่ ตำบลป่าตัน และตำบลช้างเผือก มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีของแรงงาน อีกทั้งยังสะท้อนความพึงพอใจและสนับสนุนให้เกิดการสร้างทัศนคติที่ดีต่อไปในอนาคตอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลงานวิจัยเรื่องแรงงานชนเผ่าลาหู่ ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะมีประโยชน์ต่อบุคคลผู้ที่มีความสนใจ โดยเฉพาะบุคคลผู้ที่มีความสนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สามารถสรุปข้อเสนอแนะโดยรวมจากผลการประเมินของแรงงานได้ดังนี้

1.1 ควรมีการเพิ่มเติมเนื้อหาของสภาพโดยรวมของแหล่งทำงานของคนต่างด้าวมากขึ้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเข้าใจถึงความเป็นมาของการรวมกลุ่มเพื่อหางานมากขึ้น

1.2 เสียงบรรยายหรือเสียงพูด ควรชัดเจน เพื่อสามารถเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายขึ้น และสร้างความสนใจได้มากขึ้น

1.3 ควรมีการแสดงช่วงเวลาที่ผ่านไปของเรื่องราวชัดเจนมากกว่านี้ เพื่อที่จะสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น

1.4 ควรมีการบรรยายในภาษาท้องถิ่นที่คนสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย เพื่อสร้างความเข้าใจได้ตรงกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยเพื่อผลิตสื่อสารคดีสำหรับแรงงาน เรื่อง แรงงานชนเผ่าลาหู่ ควรทำการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาโดยอาศัยข้อเสนอแนะดังนี้ เพื่อให้สื่อมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1 ควรมีการเพิ่มเติมบทบรรยายเข้าไปในทุกคำพูด เพื่อประกอบการรับรู้ในการนำเสนอสื่อ เพื่อให้มีความเข้าใจภาษามากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมสำหรับแรงงานที่มาจากชนเผ่าอื่นๆ เช่น ไทใหญ่ ไทของ ไทลื้อ เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงที่มาที่ไปของแต่ละชนเผ่ามากขึ้น

2.3 ควรพัฒนารูปแบบของสื่อสารคดี เพื่อนำไปสู่เชิงพาณิชย์และสามารถสร้างให้คนทั้งในประเทศและต่างประเทศได้รับชม

2.4 ควรมีการนำเสนอถึงประเพณีของคนชนเผ่าต่างๆ ที่เข้ามาอาศัยในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงเรื่องราวของแรงงานได้

เอกสารอ้างอิง

กมล ประจวบเหมาะ, พันโท. ความรู้เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อย. 26 มีนาคม 2525 (เอกสารอัดสำเนา)
พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. การเข้ามาในประเทศไทยของคนต่างด้าวเพื่อทำงาน:
ข้อสำรวจทางกฎหมาย ปัญหา และทางเลือกนโยบาย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากร
และสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

พันธุ์สุรย์ ลดาวัลย์, ม.ล. นโยบายต่างประเทศของไทย. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2536.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
หน่วยที่ 1-15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

_____. เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย
หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2529.

เสาวรส ณ บางช้าง. การวิเคราะห์เอเชียอาคเนย์. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2534.

สุพจน์ แสงเพชร, ร.ต.อ. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า: กรณีศึกษา
อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2539.

อำนาจ รักธรรม. เครื่องข่ายการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า ในเขตอำเภอเมือง จังหวัด
แม่ฮ่องสอน. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2541.

บทปริทัศน์

การพัฒนาสารคดีวิถีทัศน์สะท้อนสภาพสังคม และวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาหู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่

โดย อ.ดร.กรรณิกา เจิมเทียนชัย

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิถีทัศน์เป็นสื่อโสตทัศน์ที่ให้ทั้งภาพและเสียงเช่นเดียวกับภาพยนตร์ แต่อำนวยประโยชน์ สะดวกสบายและคล่องตัวในการใช้มากกว่า วิถีทัศน์เป็นการเล่าเรื่องด้วยภาพเคลื่อนไหวและสร้างความต่อเนื่องของการกระทำของวัตถุจากเรื่องราวต่างๆ สร้างความรู้สึกลึกซึ้งติดกับผู้ชม เป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย มีความรวดเร็วการผลิต ใช้ได้ทั้งผู้ชมทั้งที่เป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เสนอได้ทั้งภาพจริงและกราฟิกต่างๆ สามารถเก็บเป็นข้อมูลและนำมาเผยแพร่ได้หลายครั้ง วิถีทัศน์ที่เป็นรูปแบบสารคดีเป็นรายการที่เสนอเนื้อหาด้วยภาพแสดงเรื่องราวต่างๆ และเสียงบรรยายตลอดรายการ การถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อวิถีทัศน์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย ภาพทำหน้าที่หลักในการนำเสนอ ส่วนเสียงจะช่วยเสริมในส่วนของภาพเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น วิถีทัศน์ที่มีคุณภาพต้องสื่อความหมายหรือถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้

ในสถานการณ์ที่ผ่านมาได้มีชนเผ่าจำนวนมากมายหลายกลุ่มที่อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงห่างไกลในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยได้อพยพย้ายถิ่นจากพื้นที่สูงลงมาพื้นที่ราบ โดยมีกลุ่มชนเผ่าลาหู่เป็นชนเผ่าหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่โดยอาศัยการเป็นแรงงานเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพตามประวัติศาสตร์ของชนชาติลาหู่มีมานานไม่ต่ำกว่า 4,500 ปี ชาวล่าหู่มีถิ่นฐานดั้งเดิมอยู่ในธิเบตและอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ต่อมาได้ทยอยอพยพลงมาอยู่ทางตอนใต้ของจีน ปัจจุบันในประเทศไทยมีชนเผ่าลาหู่อาศัยอยู่จำนวนมากโดยกระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ ตามแนวชายแดนไทย-พม่า ในจังหวัดทางภาคเหนือ ในด้านวิถีชีวิตของชนเผ่าลาหู่ที่นั้นโดยปกติชนเผ่าลาหู่ไม่ชอบความวุ่นวาย มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย เป็นชนเผ่าที่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้คนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเคร่งครัดกับกฎระเบียบของความถูกต้องและผิด ชาวล่าหู่เข้มแข็งต่อการยึดมั่นต่อความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและทำงานด้วยกันเพื่อยังชีพ

การพัฒนาสารคดีวิถีทัศน์สะท้อนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาหู่ในอำเภอเมืองเชียงใหม่เป็นงานวิจัยที่ได้ดำเนินการพัฒนาสื่อวิถีทัศน์เพื่อให้ผู้ชมได้เข้าใจวิถีชีวิตของแรงงานชนเผ่าลาหู่ตลอดจนช่วยให้ชนเผ่าลาหู่มีความเข้าใจและมีสร้างทัศนคติที่ดีต่อดำเนินชีวิตอยู่ในเมืองร่วมกัน จึงเป็นการนำจุดเด่นของสื่อวิถีทัศน์นำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีต่อกันของคนในสังคม

CMRU

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถ.โชตนา ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์/โทรสาร 0 5388 5950 <http://www.research.cmru.ac.th>